

.12 Απριλίου, 1989

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/σπής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΕΛΛΗ ΛΟΪΖΙΔΟΥ ΠΑΠΑΦΩΤΗ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ης η αίτηση.

(Υποθέσεις Αρ. 261/84, 263/84, 274/84,
275/84, 299/84, 342/84, 377/84).

5 Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Διορισμοί/Προαγωγές — Θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής — Συνεντεύξεις, απόδοση — Συνεκτιμάται με τα άλλα στοιχεία κρίσεως, αλλά δεν έχει αποφασιστική σημασία — Δεν μπορεί να ανατρέψει την αντικειμενική εικόνα, που απορρέει από τους φακέλους — Μεγαλύτερη η σημασία της, όπου η προσωπικότητα, όπως αναφύεται από την συνέντευξη, συναρτάται με τα καθήκοντα εκτελέσεως της θέσεως — Η καταγραφή στα πρακτικά των ερωτήσεων και των κριτηρίων, που εφαρμόζονται, δεν είναι αναγκαία — Προσωπικές σημειώσεις μελών διορί-

10 ζοντος οργάνου σχετικά με τις συνεντεύξεις — Δεν είναι αναγκαίο να καταχωρούνται στα πρακτικά — Καθυστέρηση στην καταγραφή εντυπώσεως — Πότε αποτελεί λόγον ακυρώσεως.

15 Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Διορισμοί/Προαγωγές — Θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής — Προϊστάμενος τμήματος, συστάσεις — Τεκμήριο ότι μεταφέρει τις απόψεις του τμήματος.

20 Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Διορισμοί/Προαγωγές — Θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής — Προϊστάμενος Τμήματος, συστάσεις — Βραχύ το χρονικό διάστημα κατά το οποίο κατείχε την θέση — Δεν τον κωλύει από τον να υποβάλει συστάσεις.

- Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Διορισμοί/Προαγωγές — Θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής — Προϊστάμενος Τμήματος, συστάσεις — Κατά πόσο αντίκεινται προς το άρθρο 35(3) του Περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου, 1969 (Ν.10/69) συστάσεις κατά προτεραιότητα — Αρνητική η απάντηση στο ερώτημα. 5
- Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Διορισμοί/Προαγωγές — Θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής — Σχέδια Υπηρεσίας — Ερμηνεία και Εφαρμογή — Δικαστικός έλεγχος — Το Δικαστήριο δεν επεμβαίνει, εκτός αν υπήρξε υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής εξουσίας — Εύλογα συνάχθηκε από κατοχή διπλωμάτων Αγγλόγλωσσων Πανεπιστημίων ότι υπήρχε το προσόν της καλής γνώσεως της Αγγλικής γλώσσας. 10
- Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Προαγωγές — Έκδηλη υπεροχή — Έννοια — Ακαδημαϊκά προσόντα, πρόσθετα μεν, αλλά μη θεωρούμενα ως πλεονέκτημα — Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, αλλά δεν θεμελιώνουν έκδηλη υπεροχή — Υπεροχή αιτούντος ως προς τέτοια προσόντα, αλλά υπεροχή ενδιαφερομένου μέρους σε αρχαιότητα, ενώ η αξία ήταν η ίδια — Δεν υπάρχει έκδηλη υπεροχή — Αρχαιότητα δύο ετών, ενώ τα άλλα κριτήρια ίσα — Δεν δημιουργεί έκδηλη υπεροχή — Μακρότερη υπηρεσία 3 και 4 ετών με υπεροχή σε προσόντα δημιουργεί έκδηλη υπεροχή, παρά το ότι η αιτούσα είχε χαμηλότερη σειρά στη σειρά των συστάσεων του οικείου τμήματος — Αρχαιότητα δύο ετών και διετής μετεκπαίδευση, που δεν είχε το ενδιαφερόμενο μέρος, δημιουργούν, εφόσον τα άλλα κριτήρια είναι ίσα, έκδηλη υπεροχή. 15
- Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Προαγωγές — Πειθαρχική καταδίκη — Πάροδος του χρονικού ορίου του άρθρου 35(δ) του Περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου, 1969 (Ν. 10/69) — Προαγωγή καταδικασθέντος — Η προηγούμενη καταδίκη δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας. 20
- Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Προαγωγές — Προσόντα — Προσόντα αποκτηθέντα μετά την τελευταία ημέρα υποβολής αιτήσεων προαγωγής στη συγκεκριμένη θέση — Δεν λαμβάνονται υπόψη. 25
- Τα νομικά ζητήματα, που έρχονταν επίλυσης στις παρούσες υποθέσεις, προκύπτουν από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα, τα οποία και απεικονίζουν τις νομικές αρχές, που εφαρμόστηκαν. Με βάση τις αρχές σχετικά με την έννοια και το θέμα της έκδηλης υπεροχής, άλλες αιτήσεις ακυρώσεως έγιναν δεκτές και άλλες απορρίφθηκαν. Ειδικά για το θέμα των συνεντεύξεων το Ανώτατο Δικαστήριο 40

στήριο, αφού ανέλυσε τις αρχές, που φαίνονται στο πρώτο από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα, κατέληξε:

- 5 "Στην προκειμένη περίπτωση το πρακτικό, παράρτημα Η, συντάχθηκε 8 μόλις ημέρες μετά τη συμπλήρωση των συνεντεύξεων όταν ακόμη οι εντυπώσεις ήσαν νωπές. Πέρα απ' αυτό υπήρχαν οι προσωπικές σημειώσεις των μελών για να αναπληρώσουν οποιοδήποτε κενό στη μνήμη τους. Δεν υπήρχε αποχρών λόγος για χωριστή καταχώρηση των απόψεων των μελών δεδομένου ότι το πρακτικό, όπως είναι διατυπωμένο, έγινε ύστερα από κοινή συνεδρία και περιέχει όλα τα απαιτούμενα από τη νομολογία στοιχεία. Και ακόμη αναφέρεται το σύστημα βαθμολογίας για το οποίο μιλά η απόφαση *Θεμιστοκλέους*, ανωτέρω. Κατά τη γνώμη μου η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν αντίκειται στη νομοθετική πρόνοια που επικαλέστηκαν οι αιτούντες. (Άρθρο 8(4) του Ν. 10/69)".
- 10
- 15

- 20 *Οι αιτήσεις ακυρώσεως στις υποθέσεις 299/84 και 377/84 απορρίπτονται. Οι άλλες αιτήσεις ακυρώσεως επιτυγχάνουν ως προς ορισμένα από τα ενδιαφερόμενα στην αντίστοιχη αίτηση πρόσωπα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- 25 *Σάββα ν. Δημοκρατίας (1980) 3 Α.Α.Δ. 675,*
- Καλλή ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (1986) 3 Α.Α.Δ. 2534,*
- 30 *Γενακρίτου ν. Δημοκρατίας (1985) 3 Α.Α.Δ. 2731,*
- Στυλιανού και Άλλος ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (1980) 3 Α.Α.Δ. 11,*
- 35 *Χ"Λούκα ν. Δημοκρατίας (1971) 3 Α.Α.Δ. 96,*
- Δημοκρατία ν. Μαραθεύτη (1986) 3 Α.Α.Δ. 1407,*
- 40 *Κινάνης και Άλλοι ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (1986) 3 Α.Α.Δ. 1705,*
- Θεμιστοκλέους ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (1985) 3 Α.Α.Δ. 1070,*
- 45 *Παπαφώτης ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (1984) 3 Α.Α.Δ. 933,*

Γιουτανής ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (1987) 3 Α.Α.Δ. 490,	
Χαρή ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 147,	5
Φραγκουλίδης και άλλος ν. Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (1985) 3 Α.Α.Δ. 1680,	
Μακρίδη ν. Δημοκρατίας (1983) 3 Α.Α.Δ. 622,	10
Χ"Ιωάννου ν. Δημοκρατίας (1983) 3 Α.Α.Δ. 1041,	
Χ"Σάββα ν. Δημοκρατίας (1982) 3 Α.Α.Δ. 76,	
Ιωαννίδης ν. Δημοκρατίας (1985) 3 Α.Α.Δ. 2450,	15
Δημοκρατία ν. Χαρή (1985) 3 Α.Α.Δ. 106,	
Σμυρνιός ν. Δημοκρατίας (1983) 3 Α.Α.Δ. 124,	20
Μιχαηλίδης ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας(1987) 3 Α.Α.Δ. 2170,	
Σωτηριάδου και Άλλοι ν. Δημοκρατίας (1983) 3 Α.Α.Δ. 921,	25
Ανδρέου ν. Δημοκρατίας (1979) 3 Α.Α.Δ. 379,	
Παπαδόπουλος ν. Δημοκρατίας (1985) 3 Α.Α.Δ. 405,	
Δημοκρατία ν. Περικλέους (1984) 3 Α.Α.Δ. 577.	30

Προσφυγές.

Προσφυγές εναντίον της απόφασης της Επιτροπής Εκ-
παιδευτικής Υπηρεσίας με την οποία προήγαγαν τα ενδια- 35
φερόμενα πρόσωπα στη θέση Επιθεωρητή Β΄ Γενικών Μα-
θημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης αντί των αιτητών.

Α.Σ. Αγγελίδης, για τους Αιτητές στις υποθέσεις Αρ.
261/84 και 263/84. 40

Γ. Τριανταφυλλίδης, για τους Αιτητές στις υποθέσεις
Αρ. 274/84 και 275/84.

Ε. Ευσταθίου, για τον Αιτητή στην υπόθεση Αρ. 299/84. 45

- Α. Παναγιώτου, για τον Αιτητή στην υπόθεση Αρ. 342/84.
- 5 Α. Κληρίδης, για τον Αιτητή στην υπόθεση Αρ. 377/84.
- Ρ. Βραχίμη-Πετροΐδου (Κα.), Δικηγόρος της Δημοκρατίας Β', για την Καθ' ης η αίτηση.
- 10 Χρ. Τριανταφυλλίδης, για τα Ενδιαφερόμενα πρόσωπα Α. Τσιντή και Α. Κωνσταντίνου.
- Χρ. Κιτρομηλίδης, για τα Ενδιαφερόμενα πρόσωπα Ι. Παπαϊωάννου, Α. Ελευθεριάδη και Π. Θεοδοσίου.
- 15 ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Εκκρεμούν ενώπιόν μου 7 προσφυγές, αλλά έχουν κοινό έρεισμα. Στρέφονται όλες εναντίον της ίδιας απόφασης της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, που θα αποκαλώ στο εξής με τα αρχικά της ή απλά η Επιτροπή. Με την
- 20 παραπάνω απόφασή της, ημερομηνίας 17/5/1984, η Επιτροπή διόρισε τα 5 ενδιαφερόμενα πρόσωπα στη θέση Επιθεωρητή Β' Γενικών Μαθημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης. Είναι οι τώως διευθυντές δημοτικών σχολείων κ.κ. Α. Τσιντής, Ι. Παπαϊωάννου, Α. Ελευθεριάδης, Α. Κωνσταντίνου και Π. Θεοδοσίου. Πρόκειται για θέσεις πρώτου διορισμού και προαγωγής. Κοινό αίτημα των προσφυγών είναι η ακύρωση της απόφασης για το λόγο ότι είναι παράνομη και επομένως στερείται νομικών συνεπειών. Διευκρινίζεται όμως ότι οι αιτούντες στις προσφυγές 299/84
- 30 και 377/84 προσβάλλουν μόνο το διορισμό των τριών τελευταίων εκπαιδευτικών που μόλις ανέφερα. Επίσης ο αιτητής στην υπόθεση 275/84 απέσυρε την προσφυγή του εναντίον του κ. Ι. Παπαϊωάννου.
- 35 Όπως έγινε φανερό οι υποθέσεις έχουν συνεκδικαστεί. Κι αυτό γιατί έχουν στην ουσία κοινό νομικό και πραγματικό υπόβαθρο. Ωστόσο θα επισημανθεί σε ευθετότερο χρόνο οποιαδήποτε διαφορά ή απόχρωση είτε στα πραγματικά περιστατικά ή στα νομικά επιχειρήματα. Η ακροαματική διαδικασία διεξήχθη και περατώθηκε ενώπιον του
- 40 τώως Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου που διορίστηκε Γενικός Εισαγγελέας πριν εκδώσει απόφαση. Ωστόσο όλοι οι συνήγοροι υιοθέτησαν το υλικό των δικαστικών

φακέλων περιλαμβανομένων και των αγορεύσεών τους και ζήτησαν να εκδώσω την απόφαση.

Αρχίζω με το ιστορικό. Η προκήρυξη των δύο πρώτων θέσεων Επιθεωρητή Β' αποφασίστηκε από την Ε.Ε.Υ. στις 18/10/1983, ως το πρακτικό της αυτής ημερομηνίας παράρτημα Γ και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 29/10/1983. Είχε προηγηθεί η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών (επιστολή ημερομηνίας 17/10/1983 παράρτημα Α) και η εισήγηση του υπουργείου Παιδείας στην Ε.Ε.Υ. ημερομηνίας 18/10/1983 (παράρτημα Β). Οι τρεις υπόλοιπες θέσεις κενώθηκαν ύστερα από ισάριθμες προαγωγές στη θέση Επιθεωρητή Α'. Ακολούθηθηκε και στην περίπτωση αυτή η ίδια διαδικασία. Οι σχετικές εξουσιοδοτήσεις από τα Υπουργεία Οικονομικών και Παιδείας με χρονολογία 31/1/1983 και 14/3/1983 κατατέθηκαν σαν παραρτήματα "Ε" και "Δ" αντίστοιχα. Συνεπακολούθει η απόφαση της Επιτροπής ημερομηνίας 29/12/1983 (παράρτημα "ε") και δημοσίευση της προκήρυξης των θέσεων στην Επίσημη Εφημερίδα της 7/1/1984.

Στην πρώτη ad hoc συνεδρία της, που έλαβε χώραν την 1/2/1984, η Επιτροπή εξέτασε τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν. Η Επιτροπή απέκλεισε δύο από τους 30 υποψηφίους με την ειδική αιτιολογία ότι δεν κατείχαν όλα τα προσόντα που προβλέπει το σχέδιο υπηρεσίας. Οι υπόλοιποι 28 κλήθηκαν σε προσωπικές συνεντεύξεις. Το πρακτικό, που περιέχει τη σχετική απόφαση, επισυνάπτεται σαν παράρτημα "Ζ". Η διαδικασία των συνεντεύξεων άρχισε στις 13/2/1984 συνεχίστηκε την επομένη και συμπληρώθηκε στις 15/2/1984. Μεταξύ των υποψηφίων που η Επιτροπή δέχθηκε σε συνέντευξη ήσαν, εκτός των διορισθέντων, και όλοι οι αιτητές.

Η εκτίμηση των αποτελεσμάτων έγινε σε συνεδρία της Επιτροπής στις 23/2/1984. Η διάρκεια κάθε συνέντευξης, όπως σημειώνεται στο πρακτικό που τηρήθηκε, παράρτημα "Η", κυμαινόταν από 25 μέχρι 35 λεπτά. Θα σταθώ και σ' άλλες λεπτομέρειες γιατί οι συνεντεύξεις ήσαν, σε διάφορες πτυχές τους, αντικείμενο κριτικής απ' όλους τους συνηγόρους των αιτούντων. Καθώς και ποικίλων εισηγήσεων νομικής υφής που θα εκθέσω αργότερα. Εν πρώτοις η Επιτροπή διαγράφει τα ευρύτερα πλαίσια στα οποία πε-

ριστράφηκαν οι ερωτήσεις της προς υποψηφίους και απαριθμεί τα κριτήρια που έλαβε υπόψη για να σχηματίσει γνώμη κατά την προφορική αυτή δοκιμασία. Τελικά, για την αποδοτικότητα των υποψηφίων υιοθετήθηκαν 4 χαρακτηρισμοί: εξαιρετος, πολύ καλός, καλός, μέτριος. Η αξιολόγηση του κάθε υποψηφίου από τη σκοπιά αυτή καταγράφεται στο παράρτημα "Η". Οι ενδιαφερόμενοι χαρακτηρίστηκαν σαν εξαιρετοι, ενώ, με την εξαίρεση του κ. Κ. Δημοσθένους, οι αιτούντες βαθμολογήθηκαν σαν πολύ καλοί. Παραθέτω τώρα τη γνώμη της Επιτροπής για τον αιτούντα στην προσφυγή αρ. 263/84 κ. Κ. Δημοσθένους:

"Ειδικά για τον υποψήφιο κ. Κ. Δημοσθένους η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η όλη απόδοσή του κατά τη διάρκεια της 30λεπτης συνέντευξής του ήταν απογοητευτική τόσο στον γλωσσικό τομέα όσο και στη διατύπωση και τεκμηρίωση των απόψεών του."

Αυτό όμως που ενδιαφέρει κυρίως - επειδή ήταν το επίκεντρο της κριτικής - είναι ότι οι σημειώσεις που πήραν τα μέλη της Επιτροπής κατά το τρίτο μέρος των συνεντεύξεων αναφορικά με τις εντυπώσεις τους, στις οποίες στηρίχθηκαν αργότερα για την εκτίμηση των υποψηφίων, δεν καταχωρήθηκαν στο πρακτικό (παράρτημα "Η") ή οπουδήποτε αλλού.

Η επόμενη συνεδρία ήταν στις 17/4/1984, αλλά αναβλήθηκε. Γιατί το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, όπως πληροφορήθηκε η Επιτροπή από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας δεν ήταν ακόμη σε θέση να υποβάλει τις συστάσεις του (Παράρτημα "Θ"). Αναβλήθηκε επίσης και η επόμενη συνάντηση που ορίστηκε στις 19 του ίδιου μήνα με το δικαιολογητικό, όπως λέγει το πρακτικό, ότι υπήρχε "απρόβλεπτο κώλυμα" (παράρτημα "Γ").

Τελικά, η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε στις 17/5/1984. Το πλήρες πρακτικό επισυνάπτεται σαν παράρτημα "ΙΑ". Κρίνω σκόπιμο, ενόψει των προβαλλόμενων ισχυρισμών, να αναφερθώ κάπως εκτεταμένα στο περιεχόμενο. Στη συνεδρία κλήθηκε και παρευρέθηκε ο διευθυντής του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης κ. Αντ. Παπαδόπουλος, που θα αποκαλώ για ευκολία διευθυντή. Ο Διευθυ-

ντής σύστησε, κατά σειρά προτεραιότητας, 19 από τους υποψήφιους. Η κατάταξή τους φαίνεται στον κατάλογο της 2ης σελίδας του παραρτήματος "ΙΑ". Οι πρώτοι 5 είναι οι διορισθένες, που συστήθηκαν με την ίδια σειρά που αναφέρονται τα ονόματά τους στην αρχή της απόφασής μου. Έγινε επίσης σύσταση για όλους τους προσφεύγοντες, αλλά τέθηκαν σε κατώτερη σειρά μεταξύ 9ης θέσης (ο κ. Θ. Αριστοδήμου) και 16ης (ο κ. Π. Μιξίδης). Η αιτιολογία των συστάσεων διατυπώνεται στο οικείο πρακτικό ως εξής:

"Το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης αφού έλαβε υπόψη τους προσωπικούς και εμπιστευτικούς φακέλους όλων των υποψηφίων, τα σοβαρά καθήκοντα και τις ευθύνες που απορρέουν από τα Σχέδια Υπηρεσίας, τις ιδιαίτερες ικανότητες που απαιτούνται, καθώς και την εντύπωση που ο κάθε υποψήφιος άφησε κατά την προσωπική συνέντευξη συστήνει για προαγωγή στη θέση Επιθεωρητή Β' Γενικών Μαθημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης, κατά σειρά προτεραιότητας, τους ακόλουθους." (αναφέρονται τα ονόματα των 5 προαχθέντων)

Η αμέσως επόμενη παράγραφος περιέχει το σκεπτικό της Επιτροπής:

"Η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας αφού διεξήλθε τους προσωπικούς και εμπιστευτικούς φακέλους των υποψηφίων και έχοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις του Νόμου και των Σχεδίων Υπηρεσίας και αφού έλαβε υπόψη την αξία, τα προσόντα και την αρχαιότητα των υποψηφίων, τις υπηρεσιακές εκθέσεις, τις πιο πάνω συστάσεις του οικείου τμήματος καθώς και την εντύπωση την οποία αποκόμισε κατά την προσωπική συνέντευξη (βλ. πρακτικό 23/2/84), βρίσκει ότι οι ακόλουθοι είναι οι καταλληλότεροι για προαγωγή στις υπό πλήρωση θέσεις."

(επαναλαμβάνονται τα ονόματα των προαχθέντων με τη σειρά που αναφέρονται στην αρχή της απόφασής).

5 "Και οι πέντε κατέχουν τα προσόντα τα οποία απαιτούν τα Σχέδια Υπηρεσίας για την εν λόγω θέση, έχουν εξαιρετη υπηρεσία με βάση τις δύο τελευταίες υπηρεσιακές εκθέσεις, έχουν συστηθεί από το οικείο τμήμα κατά προτεραιότητα και έχουν κάμει εξαιρετη εντύπωση κατά την προσωπική συνέντευξη με την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

10 Παρ' όλο που οι βαθμολογίες όλων σχεδόν των υποψηφίων παρουσιάζονται περίπου ισοδύναμες στις δύο τελευταίες υπηρεσιακές εκθέσεις, εν τούτοις τα σχόλια που περιέχονται στις εκθέσεις αυτές παρουσιάζουν τους επιλεγέντες ότι υπερέχουν, κυρίως στους τομείς εκείνους που με βάση τα Σχέδια Υπηρεσίας αποτελούν 15 τις απαραίτητες ιδιότητες που πρέπει να έχουν οι Επιθεωρητές (διοικητικές ικανότητες, ικανότητες οργάνωσης, συντονισμού και προγραμματισμού, ανθρώπινες σχέσεις). Είναι χαρακτηριστικά τα ακόλουθα αποσπάσματα από τις εκθέσεις αυτές." (έπονται τα σχετικά αποσπάσματα). 20

Έχοντας δώσει συνοπτική εικόνα των γεγονότων θα ασχοληθώ στη συνέχεια με τους προβαλλόμενους λόγους ακυρότητας. Υπάρχει πληθώρα ισχυρισμών που θα κάμω 25 προσπάθεια να συνοψίσω μέσα από την τεράστια μάζα του υλικού που συγκεντρώθηκε στους φακέλους. Τουλάχιστο τους ουσιώδεις ή στους λόγους που αποδίδω κάποια σημασία για τους σχολούς της απόφασης. Ορισμένα επιχειρήματα στις υποθέσεις αρ. 261 και 263 άπτονται και 30 των άλλων προσφυγών. Και έχουν υιοθετηθεί από τους δικηγόρους των αιτούντων ή διατυπώνονται με κάποιες προσθήκες ή αποχρώσεις που εκφράζουν, πάντως, ουσιαστικά, το ίδιο πράγμα. Πρέπει να τονισθεί ότι αφορούν κυρίως τις συστάσεις και το ρόλο του διευθυντή. 35

Για τις συνεντεύξεις έχει λεχθεί ότι

40 (Α) Δεν διάρκεσαν 20 με 25 λεπτά για τον κάθε υποψήφιο, όπως αναγράφεται στο σχετικό πρακτικό.

(Β) Τα μέλη της Ε.Ε.Υ. προέβησαν πρώτα σε αξιολόγηση της απόδοσης του υποψηφίου κατά την συνέντευ-

ξη και μετά, στις 23/2/1984, έθεσαν κριτήρια.

(Γ) Κατά παράβαση του άρθρου 8(4) του νόμου 10/69 τα μέλη της Επιτροπής κράτησαν προσωπικές σημειώσεις για την απόδοση των υποψηφίων χωρίς όμως να καταχωρηθεί το περιεχόμενό τους σε οποιοδήποτε πρακτικό.

Για τη συμμετοχή του διευθυντή στη λήψη της απόφασης οι νομικές εισηγήσεις μπορεί να συμπτυχθούν ως εξής:

Ο διευθυντής, κατά παράβαση του άρθρου 35 του νόμου περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας 10/69 (που τροποποίησε ο νόμος 53/79 στο επίμαχο ζήτημα) δεν εξέφρασε τις απόψεις του "οικείου Τμήματος Εκπαιδύσεως", αλλά τη δική του προσωπική γνώμη. Εν πάση περιπτώσει δεν ανέφερε τα στοιχεία στα οποία βάσισε τις απόψεις του για να είναι εφικτός ο ακυρωτικός έλεγχος του δικαστηρίου. Ούτε ήταν δυνατό να έχει γνώση δεδομένου ότι διορίστηκε στη θέση του μόλις στις 15/5/1984. Πέρα απ' αυτό η σύσταση "κατά σειρά προτεραιότητας" αντιβαίνει προς τη διάταξη του εδαφίου 3 του ίδιου άρθρου. Έτσι, κατά την ευρύτερη εισηγήση των αιτούντων, εφόσον πάσχουν νομικά οι παραπάνω προπαρασκευαστικές πράξεις η νομιμότητα της τελικής απόφασης της Ε.Ε.Υ., που εξαρτιέται από το κύρος των προηγούμενων, καταρρέει.

Στα γενικά επιχειρήματα εντάσσεται και ο ισχυρισμός ότι η Ε.Ε.Υ. δεν έκαμε την πρέπουσα έρευνα για να διαπιστώσει κατά πόσον οι υποψήφιοι κατείχαν το απαιτούμενο από το σχέδιο υπηρεσίας (παράρτημα "ΙΒ") προσόν της καλής γνώσης "μιας τουλάχιστον από τις επικρατέστερες ευρωπαϊκές γλώσσες", παράλειψη που οδήγησε σε πραγματική πλάνη. Ακόμη υπάρχει παράπονο ότι δεν αξιολογήθηκε συνολικά η σταδιοδρομία κάθε υποψηφίου μέσα από το φάσμα των υπηρεσιακών εκθέσεων, αλλά αποδόθηκε υπέρμετρη βαρύτητα στις τελευταίες εκθέσεις.

Στο σημείο αυτό επιβάλλεται να αποσαφηνιστεί σε ποιά έκταση η συνέντευξη πρέπει να επηρεάζει το αρμόδιο όργανο στην επιλογή του. Στις διάφορες πτυχές του θέμα-

5 τος ρίχνει φώς η νομολογία. Η κρατούσα άποψη είναι ότι συνεκτιμάται με τα άλλα στοιχεία κρίσης, αλλά, λόγω της φύσης της, δεν έχει αποφασιστική σημασία. **Σάββα ν. Δημοκρατίας** (1980) 3 Α.Α.Δ. 675, **Καλλή ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας** (1986) 3 Α.Α.Δ. 2534. Ούτε είναι επιτρεπτό η απήχηση μιας συνέντευξης να εξουδετερώνει ή να ανατρέπει την αντικειμενική εικόνα που σχηματίζουν για τον υπάλληλο οι διοικητικοί φάκελοι. **Γενακρίτου ν. Δημοκρατίας** (1985) 3 Α.Α.Δ. 2731. Ωστόσο αποκτά μεγαλύτερη σημασία στην περίπτωση που η προσωπικότητα, όπως αναδύεται από τη συνέντευξη, συναρτάται με την εκτέλεση των καθηκόντων μιάς θέσης. **Στυλιανού και Άλλος ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας** (1980) 3 Α.Α.Δ. 11.

15

Θα εξετάσω τώρα τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς τηρώντας κατά το δυνατό, τη σειρά με την οποία τους ανέφερα παραπάνω. Τα πρακτικά που έχουν σχέση με το πρώτο επιχείρημα είναι τα παραρτήματα "ΙΔ" (α) (β) και 20 (γ). Κοιτάζοντας τα χρονικά περιθώρια μέσα στα οποία συνεδρίασε η Επιτροπή (σε κάθε περίπτωση) και έχοντας υπόψη την πρόσθετη εργασία που έγινε δεν υπάρχει λόγος να αμφισβητηθεί η χρονική έκταση των συνεντεύξεων που δίνει η Επιτροπή. Αλλά και σε περίπτωση που η διάρκεια 25 ήταν κάπως βραχύτερη δεν έχει νομική σημασία, δεδομένου ότι όλοι υπέστησαν τη δοκιμασία επί ίσοις όροις. Είδαμε ότι στη συνεδρία της 23/2/1984 (παράρτημα "Η") η Επιτροπή σημείωσε ποιό ήταν το γενικό πλαίσιο των ερωτήσεων. Επίσης ανέφερε τα κριτήρια για την κατάταξη 30 των υποψηφίων στους 4 χαρακτηρισμούς: την προφορική έκφραση, την έκφραση απόψεων (που αναλύεται) και τη γενική εντύπωση. Το γεγονός ότι αυτά τα κριτήρια δεν αναφέρθηκαν στα προηγούμενα πρακτικά με κανένα τρόπο δεν μπορεί να ερμηνευθεί σαν αξιολόγηση που έγινε 35 με πρωθύστερους συντελεστές. Με όλο το σεβασμό θα αποτελούσε σχολαστικότητα η καταγραφή των ερωτήσεων ή των κριτηρίων σε κάθε περίπτωση που γίνονταν οι συνεντεύξεις.

40

Το εδάφιο 4 του άρθρου 8 του νόμου 10/69 επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να τηρεί πρακτικό για κάθε της συνεδρίαση στην οποία καταχωρίζονται σε περίληψη οι εργασίες που διεξήχθησαν. Κάθε μέλος μπορεί,

εφόσον το ζητήσει, να καταγραφούν οι απόψεις του που είναι ουσιώδεις για τη λήψη της απόφασης. Η εισήγηση εδώ είναι ότι επιβάλλεται η άμεση καταγραφή των εντυπώσεων πράγμα που αποκλείει υστερόβουλες σκέψεις και συγχρόνως διασφαλίζει την αληθινή και πιστή κρίση του οργάνου όπως και τη δυνατότητα ελέγχου. Στο σημείο αυτό θα ήταν χρήσιμη κάποια ανασκόπηση, έστω και σύντομη, της νομολογίας. Στην υπόθεση **Χ'Λούκα ν. Δημοκρατίας** (1971) 3 Α.Α.Δ. 96, στην οποία επέσυρε την προσοχή μου η δικηγόρος της καθ' ης η αίτηση, το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι δεν υπάρχει υποχρέωση καταγραφής στο πρακτικό προσωπικών σημειώσεων που πήραν τα μέλη συλλογικού οργάνου. Η δικαιολογητική βάση της απόφασης είναι στη σελ. 97:

"As to the non-filing of the individual notes kept by some of the members of the Council for the purposes of enabling such members to do their duty, we do not think they are part of the record of the proceedings of such collective organ...."

Υπάρχει όμως και πιο πρόσφατη νομολογία των ετών 1985 και 1986 που εξετάζει το θέμα από άλλη οπτική γωνία. Συνάγεται ότι καθυστέρηση 2, 4 ή 5 και πλέον μηνών στην καταγραφή του αποτελέσματος συνεντεύξεων είναι πιθανό να οδηγήσει σε πλάνη και φυσικά ακυρότητα της διοικητικής απόφασης. **Δημοκρατία ν. Μαραθεύτη** (1986) 3 Α.Α.Δ. 1407 και η υπόθεση **Καλλή**, ανωτέρω. Υπάρχουν όμως περιπτώσεις που η αργοπορία θεωρήθηκε απλή παρατυπία δεδομένου ότι άλλοι, ισχυρότεροι, λόγοι καθιστούσαν την απόφαση της Επιτροπής λογικά εφικτή. **Κινάνης και Άλλοι ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας** (1986) 3 Α.Α.Δ. 1705. Αξίζει επίσης να αναφέρω και το σκεπτικό της **Θεμιστοκλέους ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας** (1985) 3 Α.Α.Δ. 1070, 1073 που αφορά το υπό συζήτηση θέμα.

"In the absence of proper records and of a system of marking all the candidates interviewed it is, to say the least, doubtful if, in view of the rather long time that had elapsed between the interviews and the sub judice decision, the respondents were in a position to make a proper comparison between the candidates."

5 Στην προκειμένη περίπτωση το πρακτικό, παράρτημα Η, συντάχθηκε 8 μόλις ημέρες μετά τη συμπλήρωση των συνεντεύξεων όταν ακόμη οι εντυπώσεις ήσαν ναυπές. Πέρα απ' αυτό υπήρχαν οι προσωπικές σημειώσεις των
 10 μελών για να αναπληρώσουν οποιοδήποτε κενό στη μνήμη τους. Δεν υπήρχε αποχρών λόγος για χωριστή καταχώρηση των απόψεων των μελών δεδομένου ότι το πρακτικό, όπως είναι διατυπωμένο, έγινε ύστερα από κοινή συνεδρία και περιέχει όλα τα απαιτούμενα από τη νομολογία
 15 στοιχεία. Και ακόμη αναφέρεται το σύστημα βαθμολογίας για το οποίο μιλά η απόφαση **Θεμιστοκλέους**, ανωτέρω. Κατά τη γνώμη μου η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν αντίκειται στη νομοθετική πρόνοια που επικαλέστηκαν οι αιτούντες. Σχετική επί του θέματος είναι η ακόλουθη πα-
 20 ρατήρηση του Στασινόπουλου "Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων", έκδοση 1951, σελ. 223:

20 "Η απόφασις των συλλογικών οργάνων δέον κατ' αρχήν να λαμβάνηται εν συνεδρία, διότι εν τη εννοία του συλλογικού οργάνου έγκειται η σύμπραξις, η συζητησις και η ανταλλαγή γνώμων. Ουχ ήττον αναγνωρίζεται κατ' εξαίρεσιν και η λήψις αποφάσεως διά περιφοράς και υπογραφής σχετικού πρακτικού υπό των μελών, εις ωρισμένας εξαιρετικὰς περιπτώσεις και εφ'
 25 όσον ο νόμος επιτρέπει τούτο."

30 Σειρά έχουν οι ισχυρισμοί που άπτονται των συστάσεων από τον κ. Αντώνη Παπαδόπουλο. Είναι εδραιωμένη η άποψη στη νομολογία ότι στα πλαίσια του άρθρου 35(3) του νόμου 10/69 ο διευθυντής είναι κατ' εξοχήν το αρμόδιο πρόσωπο να μεταφέρει στην Επιτροπή τις απόψεις του οικείου τμήματος. Και τεκμαίρεται ότι η γνώμη που εκφράζει είναι εκείνη του τμήματος που προδιστάται. **Παπαφώτη ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας** (1984) 3
 35 Α.Α.Δ. 933, 938. Βλέπε επίσης **Γιουτανής ν. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας** (1987) 3 Α.Α.Δ. 490. Επομένως οι αιτιάσεις προς την κατεύθυνση αυτή είναι αβάσιμες. Το διαπιστώνει κανείς από μια ματιά στο σχετικό απόσπασμα των πρακτικών (παράρτημα Η) που ήδη παρέθεσα εξ
 40 ολοκλήρου. Το περιεχόμενο του αποσπάσματος αυτού απαντά συγχρόνως και τον προβαλλόμενο ισχυρισμό ότι οι συστάσεις δεν είναι αιτιολογημένες. Απεναντίας αναφέρει το υπόβαθρο στο οποίο στηρίχθηκε η εκτίμηση του

Τμήματος σε βαθμό που επιτρέπει τον έλεγχο της νομιμότητας των συστάσεων.

Υπάρχει όμως και ο συναφής ισχυρισμός για ανεπαρκή έρευνα δεδομένου ότι ο κ. Παπαδόπουλος διορίστηκε μιάδύο ημέρες πριν κάμει τις συστάσεις. Όμως, από τη μιά οι συστάσεις βασίστηκαν πάνω σε αντικειμενικά στοιχεία ως, για παράδειγμα, στους διοικητικούς φακέλους και από την άλλη ο κ. Παπαδόπουλος ήταν αναπληρωτής διευθυντής και κατείχε τη θέση του γενικού επιθεωρητή για αρκετό διάστημα. Κατά συνέπεια ο ισχυρισμός δεν τεκμηριώθηκε. Αλλά και στην περίπτωση ακόμη που ο προϊστάμενος τμήματος κατείχε τη θέση του για βραχύ χρονικό διάστημα δεν κωλύεται από το νόμο στην υποβολή συστάσεων. Παρόμοιο επιχείρημα απορρίφθηκε από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου στην υπόθεση *Χαρής ν. Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 147. Η αιτιολογία βρίσκεται στη σελ. 156.

Στο σημείο αυτό μπορεί να απαντηθεί και ο ισχυρισμός του δικηγόρου των αιτούντων στις προσφυγές 274 και 275 ότι ο διευθυντής συνεκτίμησε και τις εντυπώσεις από τις συνεντεύξεις ενώ δεν πήρε μέρος στη διαδικασία αυτή. Η εξέταση του πρακτικού παράρτημα "ΙΔ" (α) (β) και (γ) αποδειχνει ακριβώς το αντίθετο. Έχει ακόμη λεχθεί ότι το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης είχε ετοιμάσει άλλες συστάσεις από εκείνες που τελικά διαβίβασε στην Επιτροπή ο διευθυντής. Ωστόσο τίποτε δεν τέθηκε ενώπιον του δικαστηρίου που να τεκμηριώνει ένα τόσο σοβαρό ισχυρισμό και τον απορρίπτω.

Αυτό με φέρνει στην εξέταση του ισχυρισμού ότι στα πλαίσια του άρθρου 35(3) είναι ανεπίτρεπτη, όντας παράνομη, η σύσταση κατά προτεραιότητα, όπως συνέβη εδώ. Πολύ φοβούμαι ότι μια τέτοια ερμηνεία βρίσκεται ολωσδιόλου έξω από τα γλωσσικά όρια της διάταξης και δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Ο σκοπός της είναι να θέσει ακόμη ένα κριτήριο που οφείλει η Επιτροπή να σταθμίσει κατά την ενάσκηση της διακριτικής της ευχέρειας να επιλέξει τον πιο κατάλληλο υποψήφιο. Κατά την αντίληψή μου η ορθή ερμηνεία είναι ότι είναι δυνατό να γίνονται συστάσεις κατά προτεραιότητα. Γιατί είναι μέσα στο πνεύμα της διάταξης χωρίς να βγαίνουν έξω από τα όρια της γλωσσικής διατύπωσής της.

Η εφαρμογή των σχεδίων υπηρεσίας ως και η ερμηνεία τους είναι ζήτημα στο οποίο το διορίζον όργανο ασκεί αποκλειστική δικαιοδοσία. Το έργο του δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της διακριτικής ευχέρειας που άσκησε το όργανο στην συγκεκριμένη περίπτωση. Έτσι η επέμβασή του δικαιολογείται μόνο σε περίπτωση υπέρβασης των ακραίων ορίων της εξουσίας αυτής του οργάνου.

Φραγκουλίδης και Άλλος ν. Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (1985) 3 Α.Α.Δ. 1680. Στην κρινόμενη περίπτωση τα ακαδημαϊκά προσόντα όλων των ενδιαφερομένων προέρχονται από εκπαιδευτικά ιδρύματα του Ηνωμένου Βασιλείου και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και κατά τεκμήριο η απόκτησή τους συνεπάγεται και καλή γνώση της ξένης γλώσσας, που προαπαιτείται από το σχέδιο υπηρεσίας. Χρήσιμη στο σημείο αυτό είναι η αναφορά στην υπόθεση **Μακρίδη ν. Δημοκρατίας** (1983) 3 Α.Α.Δ. 622. Κατ' ακολουθίαν ήταν εύλογα επιτρεπτή η απόφαση ότι οι 8 ενδιαφερόμενοι κατείχαν το προσόν της γλώσσας.

Το επόμενο θέμα που πρέπει να εξεταστεί είναι κατά πόσον οι αιτούντες απέδειξαν "κατάδηλη υπεροχή" έναντι των συναδέλφων τους που προάχθηκαν. Η έννοια αυτή οριοθετήθηκε από την απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου **Χ' Ιωάννου ν. Δημοκρατίας** (1983) 3 Α.Α.Δ. 1041. Η απόφαση υιοθέτησε και το σκεπτικό του Δικαστή κ. Πική στην περίπτωση **Χ' Σάββα ν. Δημοκρατίας** (1982) 3 Α.Α.Δ. 76 στη σελ. 78.

"As the expression 'striking superiority' suggests a party's superiority, to validate an allegation of this kind, must be self-evident and apparent from a perusal of the files of the candidates. Superiority must be of such a nature as to emerge on any view of the combined effect of the merits qualifications and seniority of the parties competing for promotion; in other words, it must emerge as an unquestionable fact; so telling, as to strike one at first sight."

Βλέπε επίσης **Ιωαννίδης ν. Δημοκρατίας** (1985) 3 Α.Α.Δ. 2450.

Το σχέδιο υπηρεσίας (παράρτημα "ΙΒ" όρος 3) προϋπο-

θέτει εξαιρετη υπηρεσία με βάση τις δύο τελευταίες εκθέσεις ικανότητας. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι έχουν βαθμολογηθεί για την παραπάνω περίοδο με 39 πλὴν του 5ου που έχει 38 για τον προτελευταίο και 39 τον τελευταίο χρόνο. Στην ίδια βαθμολογική μοίρα βρίσκονται και οι αιτούντες κ. Α. Χαραλάμπους (377/84) και Π. Μιξίδης (299/84), ενώ ο κ. Χ. Αριστοδήμου (342/84) πήρε 4 "εξαιρετος" και ένα "λίαν καλώς" (1972-1973) και 39 για την περίοδο (1980-1981). Οι άλλοι αιτούντες έχουν, όπως και οι ενδιαφερόμενοι, την ίδια βαθμολογία και για τα δύο κρίσιμα χρόνια. Κοιτάζοντας πίσω χρονικά η εικόνα της ικανότητας με κριτήριο τις εκθέσεις δεν παρουσιάζει ουσιαστικές αλλοιώσεις. Προσθέτω ότι τα ευμενή σχόλια που παραθέτει η Επιτροπή από τους φακέλους για τους ενδιαφερομένους υπάρχουν εν πολλοίς και για τους αιτούντες. Συμπερασματικά θα έλεγα ότι, από τη σκοπιά της αξίας όλοι, αιτούντες και ενδιαφερόμενοι, εμφανίζονται σαν ισοδύναμοι. Η βαθμολογία τους είναι σχεδόν εξίσου υψηλή. Η διαπίστωση αυτή χρειάζεται μια διευκρίνιση. Η παρατηρούμενη ελαφριά διακύμανση που υποδείχθηκε πιο πάνω δεν έχει, σύμφωνα με τη νομολογία, ουσιαστική βαρύτητα. **Δημοκρατία v. Χαρή** (1985) 3 Α.Α.Δ. 106.

Οι διαφορές που υπάρχουν αφορούν τους συντελεστές αρχαιότητας και προσόντων. Πριν όμως επισημανθούν στις λεπτομέρειές τους στην κάθε περίπτωση, για σκοπούς σύγκρισης και εξαγωγής συμπερασμάτων, είναι ανάγκη μια σύντομη επισκόπηση των σχετικών νομικών αρχών. Έκδηλη υπεροχή δεν προκύπτει μόνο από το γεγονός ότι ο αιτών είναι αρχαιότερος από τους συναδέλφους του που έχουν προαχθεί. **Σμυρνιός v. Δημοκρατίας** (1983) 3 Α.Α.Δ. 124. Επίσης πρόσθετο προσόν που δεν απαιτεί το σχέδιο υπηρεσίας δεν συνιστά, αφ' εαυτού, τέτοια υπεροχή. **Μιχαηλίδης v. Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας**, (1987) 3 Α.Α.Δ. 2170. Αποτελεί όμως ένα από τα συνεκτιμώμενα στοιχεία για να σχηματίσει την κρίση της η Επιτροπή. Περαιτέρω είναι παράγοντας που πρέπει να λαμβάνει υπόψη εφόσον οι τίτλοι σπουδών είναι συναφείς με τα καθήκοντα της συγκεκριμένης θέσης. **Σωτηριάδου και Άλλοι v. Δημοκρατίας** (1983) 3 Α.Α.Δ. 921, **Ανδρέου v. Δημοκρατίας** (1979) 3 Α.Α.Δ. 379, **Παπαδόπουλος v. Δημοκρατίας** (1985) 3 Α.Α.Δ. 405, 411 (απόφαση της Ολομέλειας). Πρέπει να λεχθεί εδώ ότι οι παραπάνω αρχές

5 αποτελούν προέκταση του θεμελιακού αξιώματος ότι είναι πρωταρχική υποχρέωση του αρμοδίου οργάνου να προκρίνει τον καταλληλότερο μεταξύ των υποψηφίων για το συμφέρον της δημόσιας εκπαιδευτικής υπηρεσίας. Συ-

10 νεκτιμώντας τα κριτήρια που πρέπει να βαρύνουν στην κρίση του οργάνου. Σ' αυτά η εντύπωση που αφήνει μια συνέντευξη διαδραματίζει τον περιορισμένο ρόλο που ανέφερα. Είναι υπ' αυτό το πρίσμα που θα εξετάσω στη συνέχεια την κάθε περίπτωση. Προσθέτω ότι έχω κατά

15 νούν κάθε θέμα που έθιξαν ή κάθε εισήγηση που έκαναν οι συνήγοροι είτε των αιτούντων ή των ενδιαφερομένων έστω και στις περιπτώσεις που δεν το αναφέρω ρητά.

15 Η σειρά αρχαιότητας, όπως καθορίζεται από τη χρονολογία προβιβασμού στη θέση Διευθυντή Α, φαίνεται στον πίνακα "Α" που επισυνάπτεται στην απόφαση. Ο πίνακας "Β" αναφέρεται στα ακαδημαϊκά τους προσόντα.

20 *Υπόθεση κας Έλλης Παπαφώτη αρ. 261/84*

20 Είναι φανερό από τον πίνακα "Α" ότι η αιτούσα είναι νεώτερη των ενδιαφερομένων (1) Α. Τσιντή και (2) Ι. Παπαϊωάννου κατά 1 και 2 χρόνια αντίστοιχα. Ενώ είναι αρχαιότερη των ενδιαφερομένων (3) Α. Ελευθεριάδη (4) Αργ. Κωνσταντίνου και (5) Π. Θεοδοσίου κατά 2, 4 και 3 χρό-

25 νια. Ας σημειωθεί ότι όλοι ανεξάρτητα κατέχουν το ακαδημαϊκό προσόν που προβλέπει το σχέδιο υπηρεσίας. Υπάρχουν όμως αρκετοί που έχουν επιπρόσθετα προσόντα. Οι τίτλοι σπουδών φαίνεται να έχουν άμεση σχέση με

30 την υπηρεσία και δράση τους σαν εκπαιδευτικών. Επομένως, σύμφωνα με την παραπάνω ανάπτυξη των νομικών αρχών, αποτελούσε υπολογίσιμο στοιχείο που έπρεπε να συνεκτιμηθεί με τα υπόλοιπα. Στον τομέα αυτό η αιτούσα

35 υπερτερεί των ενδιαφερομένων (1) και (2), αλλά οι τελευταίοι έχουν αρχαιότητα. Έπεται ότι η αιτούσα δεν απέδειξε ότι υπερέχει κατάδηλα των δύο αυτών συναδέλφων της και γι' αυτό η προσφυγή της πρέπει να απορριφθεί.

40 Πριν προχωρήσω στη σύγκριση με τους υπόλοιπους είναι αναγκαίες κάποιες περαιτέρω διευκρινίσεις. Ο ενδιαφερόμενος (3) είχε τιμωρηθεί για δύο πειθαρχικά παραπτώματα για τα οποία του επιβλήθηκε συνολικά πρό-

στιμο £250. Αυτό συνέβηκε στις 18/6/77. Το γεγονός αποτέλεσε το υπόβαθρο επιχειρήματος για τη μη προαγωγή του. Το θέμα της πειθαρχικής τιμωρίας, στο βαθμό που επηρεάζει την ανέλιξη των εκπαιδευτικών, ρυθμίζει το άρθρο 35(δ) του νόμου. Έχοντας υπόψη το χρονικό όριο που θέτει η διάταξη σε συσχετισμό με τη χρονολογία κατάδίκης είναι αναπόφευκτο να καταλήξω ότι ο ισχυρισμός είναι αβάσιμος. Από τους φακέλους προκύπτει ότι σε καμιά περίπτωση δεν χαρακτηρίστηκε σαν ακατάλληλος για προαγωγή εξαιτίας του πειθαρχικού του μητρώου. Περαιτέρω η Επιτροπή εξέτασε τους φακέλους και κατά τεκμήριο, που δεν ανατράπηκε από κανένα, γνώριζε για το συμβάν.

Η δεύτερη διευκρίνιση αφορά τον τίτλο του διδάκτορα της φιλοσοφίας που απονεμήθηκε στην αιτούσα στις 31/10/84 από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου. Εφόσον είναι δεδομένο ότι η Επιτροπή συνεδρίασε στις 17/5/84 το προσόν αυτό δεν υπολογίζεται. Αναφέρω, για να συμπληρώσω, ότι έχει νομολογηθεί πως τίτλοι σπουδών που αποκτήθηκαν μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων για μια θέση παραγνωρίζονται. *Δημοκρατία ν. Περικλέους* (1984) 3 Α.Α.Δ. 577.

Με βάση τα στοιχεία του πίνακα "B" που, επαναλαμβανώ, έχουν εξαχθεί από τους φακέλους, τα προσόντα του ενδιαφερομένου 3 ως και της αιτούσας είναι περίπου ίσα. Και εφόσον η αρχαιότητα, που στην περίπτωση αυτή είναι δύο χρόνια, δεν συνιστά από μόνη της καταφανή υπεροχή η προσφυγή είναι απορριπτέα και εναντίον του 3ου ενδιαφερομένου.

Από την ίδια σκοπιά - και εναντίον των ενδιαφερομένων 4 και 5 - η διαπίστωσή μου είναι ότι η αιτούσα έχει περισσότερα προσόντα ιδιαίτερα συγκρινόμενη με τον 5ο. Αυτό, σε συνδυασμό με την μακρότερη θητεία στην υπηρεσία που φθάνει τα 4 και 3 χρόνια, καθιστά την υπεροχή της έκδηλη. Δεν παραγνωρίζω ότι η αιτούσα ήταν σε χαμηλότερη σειρά στον κατάλογο συστάσεων (13η). Ωστόσο, σύμφωνα με την κρατούσα άποψη, στην περίπτωση που οι συστάσεις του Τμήματος δεν ανταποκρίνονται στα αντικειμενικά δεδομένα των φακέλων η σημασία τους υποβαθμίζεται στην έκταση που δεν συνάδουν ή δεν αντικατοπ-

τρίζουν την πραγματικότητα.

5 Παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή ανέφερε ότι έδωσε βα-
 ρύτητα στην αρχαιότητα και τα προσόντα εν τούτοις δεν
 αιτιολογεί την απόφασή της να μην επιλέξει την αιτούσα.
 Αυτό υποδηλώνει είτε ότι ενήργησε κάτω από πραγματική
 πλάνη ή ότι έκαμε κατάχρηση των εξουσιών της. Για τους
 λόγους που εξήγησα η προσφυγή επιτυγχάνει έναντι των
 ενδιαφερομένων 4 και 5 μόνο.

10

Η υπόθεση του κ. Κ. Δημοσθένους αρ. 263/84

15 Ο αιτών στην περίπτωση αυτή αμφισβήτησε το δυσμε-
 νές σχόλιο της Επιτροπής που αφορά το αποτέλεσμα της
 συνέντευξής του. Το θέμα ηγέρθη στην ακροαματική διαδι-
 κασία και επιτράπηκε μαρτυρία και από τις δύο πλευρές
 υπό τη μορφή ενόρκων δηλώσεων. Με ενδιάμεση απόφασή
 του ο τέως Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου θεώρη-
 20 σε μέρος του περιεχομένου των δηλώσεων που έγιναν υπό-
 ή εκ μέρους του αιτούντος αποδεκτόν, ενώ απέκλεισε
 όλωσδιόλου άλλες σαν νομικά απαράδεκτες. Από την εξέ-
 ταση των φακέλων του δικαστηρίου δεν φαίνεται να έγινε
 αντεξέταση των μαρτύρων στα σημεία της αποδεκτής μαρ-
 τυρίας τους.

25

Θα σταθώ σύντομα στην ουσία της μαρτυρίας αυτής. Ο
 αιτών λέγει ότι η Επιτροπή δεν του έκαμε οποιαδήποτε
 παρατήρηση για την απόδοσή του, ενώ ο ίδιος αντιλήφθη-
 κε, από τη στάση των μελών της Επιτροπής, ότι ικανο-
 30ποίησε. Ασφαλώς η Επιτροπή δεν είχε υποχρέωση στην
 περίπτωση αυτή, όπως και σε κάθε περίπτωση, να ανακοι-
 νώσει στον υποψήφιο την αξιολόγησή της και μάλιστα
 μετά το πέρας της συνέντευξης. Και οι δικές του εντυπώ-
 σεις δεν έχουν, για ευνοήτους λόγους, ιδιαίτερη αξία. Τε-
 35λικά, δεν βρίσκω λόγο να αμφισβητήσω την ορθότητα των
 διαπιστώσεων της Επιτροπής και κατά μείζονα λόγο να
 τις ανατρέψω.

40 Επιβάλλεται όμως μια παραπέρα αποσαφήνιση. Είναι
 γεγονός, που προκύπτει από τους φακέλους, ότι ο αιτών
 δεν φαίνεται να στερείται της ευχέρειας του λόγου. Βλέπε,
 για παράδειγμα, την επιστολή του επιβεωρητή κ. Γ. Θωμά

με χρονολογία 26/3/1982. Είναι για το λόγο αυτό που μια συνέντευξη δεν έχει αποφασιστική σημασία στην πρόκριση ενός υποψηφίου και δεν πρέπει να εξομοιώνεται με τα άλλα στοιχεία κρίσης. Ιδιαίτερα σε υποθέσεις, όπως η παρούσα, που όλοι οι υποψήφιοι υπηρετούσαν ήδη για χρόνια στην εκπαίδευση. 5

Η ουσία του άλλου ισχυρισμού είναι ότι ο διευθυντής δεν ήταν δυνατό, έχοντας υπόψη το μικρό χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ του διορισμού και της εμφάνισης του προστά στην Επιτροπή και περαιτέρω ότι δεν επιθεώρησε ποτέ, να προβεί σε αξιολόγησή του. Προς την ίδια κατεύθυνση είναι και η ένορκη δήλωση του πρώην επιθεωρητή κ. Θ. Καρυδά που λέγει ότι ο διευθυντής δεν πήρε τις απόψεις του το Μάιο του 84 για τις επίδικες θέσεις. Σε απαντητική ένορκη δήλωσή του ο διευθυντής ισχυρίζεται ότι (α) προέβη σε δύο περιπτώσεις, τις οποίες και κατονομάζει, σε επιθεώρηση του σχολείου του αιτούντος και (β) είχε την ευκαιρία, πριν το Μάιο του 1984, να λάβει και τη γνώμη του κ. Καρυδά κατά τις επισκέψεις - επιθεωρήσεις που έκαμνε σ' ολόκληρη την Κύπρο. Εν πρώτοις για το ζήτημα της επιθεώρησης, που υφίσταται αντίθεση στη μαρτυρία, βρίσκω ότι ο ισχυρισμός του αιτούντος παρέμεινε αναπόδεικτος (βλέπε Διαδικαστικό κανονισμό του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου σε συνδυασμό με τον Καν. 48(4) των Θεσμών της Πολιτικής Δικονομίας). Το άλλο ζήτημα που θίγει η ένορκη μαρτυρία ήδη το απάντησα. Θα πρόσθετα μόνον ότι η προσαχθείσα μαρτυρία δεν εξουδετέρωσε το τεκμήριο της νομιμότητας υπέρ της διοίκησης, ότι, δηλαδή, οι συστάσεις του διεθυντή απηχούσαν τη συλλογική γνωμάτευση του Τμήματος. 10
15
20
25
30

Προσεγγίζοντας την υπόθεση στην ουσία της, υπό το φως της παραπάνω νομικής ανάπτυξης, καταλήγω ότι δεν στοιχειοθετήθηκε καταφανής υπεροχή του αιτούντος vis a vis των ενδιαφερομένων 1, 2, 3 και 4. Προκύπτει όμως κατάδηλη υπεροχή του έναντι του 5ου ενδιαφερομένου λόγω αρχαιότητας (3 χρόνια) σε συσχετισμό με πρόσθετο προσόν. Κατέχουν και οι δύο πτυχίο του Moray House College of Education αλλ' ο αιτών έχει και διετή μετεκπαίδευση στην Αθήνα. Δεν μου διαφεύγει το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος ήταν 5ος στη σειρά των συστάσεων ενώ ο 35
40

αιτών 14ος. Αλλά έχω εξηγήσει τη νομική θέση. Θα μπορούσα να συμπληρώσω αναφερόμενος και σε αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας που ενισχύουν την άποψη που εξέφρασα.

5

"Εν τη εννοία της κατ' εκλογήν προαγωγής, παρέχεται ευρεία ευχέρεια σταθμίσεως κατ' ελευθέραν κρίσιν των ουσιαστικών προσόντων των κρινομένων άνευ ανάγκης ειδικωτέρας δι' έκαστον των υποψηφίων αιτιολογίας,

10

..... εκτός εάν οι εν κατωτέρα σειρά τεθέντες επικαλούνται, συνάγεται δι' εκ των στοιχείων των ατομικών φακέλων, ότι υπερτερούν καταδήλως των προ αυτών εγγραφέντων εν τω πίνακι, οπότε απαιτείται ειδική αιτιολόγησις της τοιαύτης δυσμενούς περί αυτών κρίσεως, 371, 715, 1078, 2109, 2899/71, 1715, 2942, 3002/72."

15

20 *Η υπόθεση του κ. Ι. Γιαννακού αρ. 274/84*

Το αποτέλεσμα της αξιολογικής σύγκρισης, με βάση και πλαίσιο τις αρχές και κριτήρια που ανέπτυξα, είναι ότι ο αιτών υπερέχει έκδηλα των ενδιαφερομένων 4 και 5 αναφορικά με τη διάρκεια υπηρεσίας και τα ακαδημαϊκά προσόντα και σ' αυτή την έκταση η προσφυγή του επιτυγχάνει. Αλλά απορρίπτεται όσον αφορά στον 1ο, 2ο και 3ο γιατί τα δεδομένα δεν δημιουργούν καταφανή υπεροχή απέναντί τους. Η απόφαση που πήρε η Επιτροπή ήταν, στην έκταση αυτή, λογικά εφικτή.

25

30

Η υπόθεση του κ. Α. Ιωάννου αρ. 275/84

Υπενθυμίζω ότι στην προκειμένη περίπτωση η προσφυγή εναντίον του ενδιαφερομένου 2 αποσύρθηκε ύστερα από δικονομικό διάβημα του ίδιου του αιτούντος. Αναφορικά με τον 1ο, 3ο και 4ο δεν υφίσταται η απαιτούμενη υπεροχή. Η προσφυγή εναντίον των 4 πρώτων απορρίπτεται. Όσο για τον 5ο επιτυγχάνει. Η διαφορά αρχαιότητας (δύο χρόνια με επιπλέον διετή μετεκπαίδευση) τον εμφανίζει σαν κατάδηλα υπερέχοντα του 5ου.

35

40

Η υπόθεση του κ. Π. Μιξίδη αρ. 299/84

Ο αιτών προσβάλλει μόνο το διορισμό των ενδιαφερομένων 3, 4 και 5. Έχει μεν αρχαιότητα 3 ετών ως προς τον 4ο, αλλά υστερεί στα προσόντα. Ο 5ος είναι νεώτερος κατά 2 χρόνια του αιτούντος, αλλά τα προσόντα είναι τα ίδια. Υφίσταται δηλαδή απλή υπεροχή που δεν είναι αρκετή για την ανατροπή του διορισμού. Ο 3ος υπερτερεί κατά πολύ του αιτούντος στα προσόντα και είναι νεώτερος κατά 13 μόνο μήνες. Ως προς τον 4ο ο αιτών έχει υπέρ του την αρχαιότητα αλλά ο ενδιαφερομένος έχει επιπλέον διετή μετεκπαίδευση στην Αθήνα. Κατ' ακολουθίαν η προσφυγή αποτυγχάνει πλήρως.

Η υπόθεση του κ. Θεοχ. Αριστοδήμου αρ. 342/84

Εδώ προσβάλλονται όλοι οι διορισμοί, αλλά από την αγόρευση του συνηγόρου του αιτούντος είναι φανερό ότι αμφισβήτησε μόνο το διορισμό των τριών τελευταίων. Από την αντιπαραβολή των στοιχείων δεν συνάγεται καταφανής υπεροχή έναντι του τρίτου γιατί το μόνο σημείο υπεροχής του είναι η αρχαιότητα κατά 21 μήνες. Ωστόσο μπορεί να θεωρηθεί έκδηλη η υπεροχή του απέναντι στον 4ο (διαφορά αρχαιότητας 3 χρόνια και περισσότεροι τίτλοι συναφών προς την εκπαίδευση σπουδών). Η υπόθεσή του είναι ισχυρότερη αναφορικά με τον 5ο. Πέρα από την αρχαιότητα υπάρχει εντυπωσιακή διαφορά στα προσόντα. Συνεπώς ο αιτητής επιτυγχάνει έναντι των 4 και 5 αλλά κατά το υπόλοιπο μέρος η προσφυγή απορρίπτεται. Εν παρενθέσει, θα απέρριπτα το αίτημα που αφορά τον 1ο και 2ο. Ελλείπει ολότελα το στοιχείο της έκδηλης υπεροχής.

Η τελευταία περίπτωση είναι του κ. Α. Χαραλάμπους αρ. υπόθεσης 377/84 που επίσης στρέφεται εναντίον του διορισμού των τριών τελευταίων ενδιαφερομένων. Όπως φαίνεται από τον πίνακα "Α" όλοι οι διορισθέντες είναι νεώτεροι αλλά οι 3 και 4 έχουν περισσότερα προσόντα, ενώ είναι στο ίδιο επίπεδο από απόψεως προσόντων με τον 5. Επομένως η προσφυγή αποτυγχάνει στο σύνολό της.

Συνοψίζω το αποτέλεσμα.

(1) Η προσφυγή της κας Παπαφώτη επιτυγχάνει έναντι των ενδιαφερομένων 4 και 5.

(2) Η προσφυγή του κ. Κ. Δημοσθένους επιτυγχάνει μόνο αναφορικά με τον ενδιαφερόμενο 5.

5 (3) Η προσφυγή του κ. Ι. Γιαννακού επιτυγχάνει έναντι των ενδιαφερομένων 4 και 5.

(4) Η προσφυγή του κ. Α. Ιωάννου επιτυγχάνει επίσης έναντι του 5ου μόνο.

10 (5) Η προσφυγή του κ. Π. Μιξίδη αποτυγχάνει καθ' ολοκληρία.

(6) Η προσφυγή του κ. Θ. Αριστοδήμου επιτυγχάνει έναντι των ενδιαφερομένων 4 και 5.

15

(7) Η προσφυγή του κ. Α. Χαραλάμπους απορρίπτεται ολότελα.

20 Δεν εκδίδω διάταγμα για έξοδα.

25

Προσφυγές 261/84, 263/84, 274/84, 275/84 και 342/84 επιτυγχάνουν μερικώς. Προσφυγές 299/84 και 377/84 απορρίπτονται. Καμιά διαταγή για τα έξοδα.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α

30	<u>Όνόματα Αιτούντων</u>	<u>Ημερ. Πρώτου Διορισμού</u>	<u>Ημερ. Προαγωγής στη θέση Διευθυντή Α</u>
	1. Έλλη Λ. Παπαφώτη	1.9.1955	1.9.1969
35	2. Κύρος Δημοσθένους	1.9.1955	1.9.1969
	3. Ιωάννης Γιαννακού	1.9.1955	1.9.1969
	4. Ανδρέας Α. Ιωάννου	1.9.1954	1.6.1970
40	5. Πέτρος Μιξίδης	1.9.1951	1.9.1970
	6. Θεοχάρης Αριστοδήμου	1.9.1956	1.1.1970
45	7. Ανδρέας Χαραλάμπους	1.9.1954	1.9.1969

Ονόματα Ενδιαφερομένων

1. Ανδρέας Τσιντής	1.9.1953	1.9.1968	
2. Ιωνάς Παπαϊωάννου	1.9.1951	11.9.1967	5
3. Ανδρέας Ελευθεριάδης	1.9.1958	1.10.1971	
4. Αργυρός Κωνσταντίνου	1.9.1959	10.9.1973	
5. Πέτρος Θεοδοσίου	1.9.1959	1.9.1972	10

ΠΙΝΑΚΑΣ Β

<u>Ονόματα Αιτούντων</u>	<u>Τίτλοι Σπουδών</u>	
1. Έλλη Α. Παπαφώτη	1. Διδασκαλικό Κολλέγιο - Πτυχίο.	15
	2. University of London 20 Institute of Education - Title of Associate of the Institute - 1976-1977.	
	3. Πανεπιστήμιο Λονδίνου - 25 Diploma of Education 1977-1978.	
	4. Master of Arts - Comparative Education - 30 1978-1980.	
	5. Πανεπιστήμιο Λονδίνου - PHD Doctor of Philosophy - 31.10.84.	35
2. Κύρος Δημοσθένης	1. Πτυχίο Διδασκαλικού Κολλεγίου.	
	2. Διετής Μετεκπαίδευση 40 στην Αθήνα 19621-1963.	
	3. Moray House College of Education Diploma 1974-1975.	45

3 Α.Α.Δ.	Παπαφώτη κ.ά. ν. Δημοκρατίας	Νικήτας, Δ.
5	3. Ιωάννης Γιαννακού	1. Πτυχίο Διδασκαλικού Κολλεγίου. 2. Διετής Μετεκπαίδευση στην Αθήνα 1961-1963. 3. University of Birmingham - 1971-1972 - A course of Studies in Education with special reference to the inspection of schools. 4. University of Birmingham - 1978 - Master of Arts.
10		
15	4. Ανδρέας Α. Ιωάννου	1. Πτυχίο Διδασκαλικού Κολλεγίου. 2. Διετής Μετεκπαίδευση στην Αθήνα 1963-1965. 3. Moray House College of Education Diploma 1978-1979.
20		
25	5. Πέτρος Μιξίδης	1. Πτυχίο Διδασκαλικού Κολλεγίου. 2. Moray House of Education - Diploma 1977-1978.
30		
35	6. Θεοχάρης Αριστοδήμου	1. Πτυχίο Διδασκαλικού Κολλεγίου. 2. Diploma in Education 1966 - Associate of the College of Preceptors. 3. Moray House College of Education Diploma 1969-1970. 4. Diploma in Education - London University 1977-1979.
40		5. London University 1979-1981 - Master of Arts.

7. Ανδρέας Χαραλάμπους	1. Πτυχίο Διδασκαλικού Κολλεγίου 2. Certificate in Education Oxford 1967-1968.	5
<u>Ονόματα Ενδιαφερομένων</u>		
1. Ανδρέας Τσιντής	1. Πτυχίο διδασκαλικού Κολλεγίου. 2. Sheffield Diploma (1979-1980) (Education Management).	10
2. Ιωνάς Παπαϊωάννου	1. Πτυχίο Διδασκαλικού Κολλεγίου. 2. Birmingham (1970-1971) (A course of studies in Education of Heads of Schools and Administrators from Commonwealth Countries).	15 20
3. Ανδρέας Ελευθεριάδης	1. Πτυχίο Διδασκαλικού Κολλεγίου. 2. Birmingham (1963-1964) (A course of studies in Education of Heads of Schools and Administrators from Commonwealth Countries). 3. Certificate of University of San Francisco - 1975. 4. (Philadelphia - 1977. (The Education and Psychology of Exceptional Children - Post graduate course). 5. Master of Schience State University of New York at Albany.	25 30 35 40

3 Α.Α.Δ.

Παπαφώτη κ.ά. ν. Δημοκρατίας

Νικήτας, Δ.

4. Αργυρός Κωνσταντίνου

1. Πτυχίο Διδασκαλικού Κολλεγίου.

5

2. Διετής μετεκπαίδευση στην Αθήνα (1966-1968).

3. Moray House College of Education Diploma - 1978-1979.

10 5. Πέτρος Θεοδοσίου

1. Πτυχίο Διδασκαλικού Κολλεγίου.

2. Moray House College of Education Diploma - 1979-1980.